

Helyi tanterv
magyar nyelv és irodalomból
emelt szintű fakultáció
11. évfolyam
Heti 2 óra
Összesen 72 óra

Az előrehaladást elsősorban az emelt szintű érettségire való felkészülés határozza meg.

Mivel ez a csoport fog először az új rendszer szerint vizsgázni, fokozottan kell szemmel tartani az új követelményeket.

A fakultációs munkának tekintettel kell lenni a tanórai munkára. Így fakultáción mindig az alapórán megtárgyalt tananyag bővítésének kell megtörténnie. Tudatosítani kell a tanulóban, hogy az otthoni munka jelentősége megnő.

A vizsgakövetelményekben a vizsga mindkét szintjén meghatározó szerepet töltenek be a szövegértés, az írásbeli és szóbeli szövegalkotás képességei és tevékenységei. Hangsúlyosak azok a szövegfeldolgozási, elemzési és értelmezési szempontok, nyelvi és irodalmi ismeretek, amelyek a magyar és az európai kulturális hagyomány mellett a jelen világnak, a jelen kultúrájának megértéséhez elengedhetetlenek, amelyek szükségesek az önálló tájékozódáshoz, az ítélőképességhez, az érzelmi, a szociális, az intellektuális élmények megéléséhez és kifejezéséhez. A magyar nyelv és irodalom érettségi vizsgája olyan kitüntetett alkalom, amely az alábbi célokat követve teszi lehetővé a vizsgázó nyelvi kultúrájának és irodalmi műveltségének minősítését és értékelését.

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- hogyan tudja alkalmazni nyelvi, nyelvhasználati, irodalmi és fogalmi ismereteit, olvasói tapasztalatait a múlt és a jelenkor nyelvi, kulturális jelenségeinek megértésében;

- hogyan képes tudását, gondolatait, véleményét szóban és írásban előadni a vizsgafeladatoknak megfelelő műfajban, a szükséges és lehetséges tartalmakkal, szerkezetben és stílusban;

- önállóan tud-e reagálni különböző korszakok különböző műfajú szépirodalmi, köznapi, tudományos szövegeinek gondolataira, állításaira, következtetéseire;

- képes-e élethelyzetek, döntési szituációk, etikai kérdések, gondolatok, érzelmek, magatartások, szociális beállítódások, elvek, eszmék, érzelmek árnyalt bemutatására, értelmezésére;

- teljesítményében kifejeződik-e önálló gondolkodása, problémalátása, lényegkiemelő és rendszerező képessége, kreativitása, nyelvi-irodalmi kultúrájának egyéni sajátosságai, értékválasztásai;

- tud-e logikusan érvelni, következtetéseit, gondolatait világos nyelvi formában előadni, véleményt alkotni;

- képes-e különböző alkotói magatartások, kifejezésmódok megkülönböztetésére, összevetésére, különböző szövegek elemzésére, összehasonlítására, értelmezésére, értékelésére;

- felismeri-e egy-egy korszak kifejezésmódjának, művészetének találkozási pontjait;

- tud-e irodalmi és nem irodalmi szövegek kérdésfelvetések és válaszok sokféleségében tematikusan és kronológiailag tájékozódni.

Az emelt szintű fakultáció elsősorban a felsőoktatásban tovább tanulni szándékozó tanuló képességeit és ismereteit vizsgálja. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vizsga a jelöltektől a középszintű követelményeket meghaladó bonyolultabb ismeretszerzési eljárásokat, összetettebb rendszerezési, alkalmazási összehasonlítási, és elemzési szempontokat, valamint magasabb fokú gondolkodási, önállóbb ítéletalkotási képességeket várja el, az olvasottság, a nyelvi, irodalmi, fogalmi ismeretek, tények, összefüggések tágabb körét kéri számon.

Az előre haladás függvénye a szóbeli érettségi tételsor megismerése. Nyelvtanból és irodalomból is akkor tudunk csak szelektálni, ha ismerjük a tételeket. Ennek függvényében az előre haladás sorrendje változik.

A számonkérés értékelése hagyományos írásbeli számonkérés esetében:

85-100 % -----5

75-84% -----4

60-74%-----3

45-59%-----2

44- % -----1

Az írásbeli feladattípusok értékelése megegyezik a rendeletben leírt százalékos rendszerrel

1. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Bevezető	4 óra
Előzetes tudás	Az eddig szerzett szaktudományos tudás	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerkedés a kétszintű érettségi követelményrendszerével elméletben és gyakorlati példákkal	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Reális önértékelés, az eddigi szaktárgyi tudás rendszerezése		matematika-logika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	írásbeli feladattípusok, új műfajok	

2. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Műfajok, poétika, témák, motívumok, korszakok, stílustörténet. Irodalomtörténet.	4 óra
Előzetes tudás	verselés, műfajok, műnemek, irodalmi stílusok ismerete	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A már meglévő tudás bevésése, bővítése. Az irodalom kronológiai sorrendjének megtörése. Pl. téma, motívum	

	szerinti csoportosítás, stb., ismerjen több műelemzési szempontot	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az irodalomismeret alapvető fogalmainak felidézése, pontosítása, rendszerben látása.		ének-zene, matematika-logika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	korstílus, stílusirányzat, stílusváltozat, verselés, hangsúlyos, időmértékes, versláb, ütem, hexameter, pentameter, disztichon, szapphói, aszklepiádészi, alkaioszi strófa, rímképletek, emelkedő versláb/sor, közömbös versláb, ereszkedő versláb, az irodalmi nyelv	

3. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Művek a magyar irodalomból II. LÍRA	8 óra
Előzetes tudás	Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc és/vagy Vörösmarty Mihály munkássága (4 szerző)	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A 4 költő munkásságának teljesebb megismerése, kapcsolódási pontok keresése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A költők/írók elhelyezése az irodalmi kánonban, utóéletük megismerése, publicisztikájuk, monográfia róluk		történelem, rajz és vizuális kultúra
Kulcsfogalmak/ fogalmak	reneszánsz, klasszicizmus, romantika, műfajmeghatározások, témák, motívumok	

4. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Művek a magyar irodalomból. I.	4 óra
Előzetes tudás	Petőfi és Arany munkássága	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A két költő elhelyezése az irodalmi kánonban, utóéletük, témáik, műveik	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
		történelem, etika
Kulcsfogalma k/ fogalmak	realizmus, romantika, énlíra, tárgyias költészet, balladák, téma szerinti csoportosítás, vátesz, próféta	

5. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – magyar irodalom: a drámai műnem és az epikai műnem	10 óra
Előzetes tudás	antik görög dráma, színház, eposz, polgári dráma, drámai költemény, történelmi dráma, népszínház, imitáció, farce, commedia de'arte, komédia, helyzetkomikum, jellemkomikum, dráma	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	az antikvitás 2 különböző életszemléletének tudatosítása: epika<- > dráma	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Arisztotelész: Poetica c. művének megismerése. Szophoklész és Ibsen drámájának összevetése, Zrínyi és Homérosz eposzának összevetése		képzőművészet, színház
Kulcsfogalma k/ fogalmak	harmónia, eposz, eposzi kellékek, sorstragédia, dráma, drámai nyelv, analitikus dráma, polgári dráma	

6. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A novella műfaj értelmezési lehetőségei	4 óra
Előzetes tudás	novella, szerkezet, próza	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
		történelem
Kulcsfogalma k/ fogalmak	fabula, szüzsé, motívumok, fordulat	

7. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Művek a magyar irodalomból II. EPIKA Mikszáth, Móricz, Örkény, Petelei, Csáth Géza, stb.	10 óra
Előzetes tudás	epikus közlésformák, epikus műfajok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	műelemzési jártasság	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Egy mű adott szempontú elemzésének megismerése, megértése		zene, történelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	stílusok, történelmi kor, reneszánsz, klasszicizmus, romantika	

8. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani alapfogalmak	14 óra
Előzetes tudás	kommunikáció, stílus, retorika	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddigi ismeretek bővítése. Az internetes műfajok, tömegkommunikációs műfajok	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
internetes műfajok, manipuláció, a tantárgyi ismeretek és a mindennapi életünk kapcsolódási pontjainak megnevezése		logika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	online, offline világ, valóság shaw, szappanopera, beszélgetős műsorok, bulvárlapok	

9. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvi-irodalmi-műveltségi feladatsor	10 óra
Előzetes tudás	az eddigi szaktárgyi tudás	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szembesítés, szintézis, tudásbővítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
		történelem, zene, képzőművészet

Kulcsfogalma k/ fogalmak	típusfeladatok
-------------------------------------	----------------

10. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Összegzés	4 óra
Előzetes tudás	az idén tanult ismeretek	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	előre és visszatekintés, reflexió írása	